

3. Učitelj pripoveduje: „Da so obertnijo“. Kakšno (iz česa nareto) orodje so Kelti imeli, da so zamogli že taka dela opravljati? Ktero orodje so imeli? Ktero orožje? Kako je bilo nareto? Kako to vemo, da je bilo lepo? Ker se še zdaj najde v zemlji in v Gradci v Ivanišču je tudi tega orodja in orožja velika zbirka. — Kaj pa so si Kelti še delali? Iz česa je bil ta kinč? Od kod so dobili zlato? — Kakšen denar so imeli? Kaj je bilo na denarju nareto? Kaj je na našem denarju? Orel in cesarjeva glava. Ker so toraj Kelti že denar imeli, kaj je že tedaj tudi moralo biti? Tergovina in obertnija. S čim so tergovali? Z železom, žitom, kožami, pivom, mesom i. t. d. V čem je obstala obertnija? Delali so usnje, pivo, železno orodje i. t. d.

Kaj smo zdaj slišali?

h) O njih orodju, i) kinču, j) in denarju.

Povej, J., kar smo slišali o njih orodju! — O njih kinču! — O njih denarju! — Ti povej pa o vseh teh treh rečeh skupaj! —

4. Učitelj pripoveduje: „Po veri imel“. Kakšne vere so bili? Koliko bogov so častili? Ktere? Solnce, mesec, malike i. t. d. Na kaj so pa vendar že le verovali? Kaj so z merliči storili? Kaj so večkrat z njimi sezgali? Čemu?

O čem smo zdaj govorili?

k) O njih veri.

Povej, kar smo o njej slišali!

Kakov boljši učenec pripoveduje zdaj po na tabli stoječem osnutku celo sliko. Potem jo pripoveduje nekaj srednjih in na zadnje nekaj slabih učencev. Kjer učenec obtiči, pomaga učitelj s primernim vprašanjem.

Kako je prišla smrt na svet.

Kakor znano, razneslo se je po celem svetu, da v prejšnem času niso ljudje umirali ali da so vsaj veliko višjo starost dosegli nego sedaj. — Kako pa se je življenje tako zelo okrajšalo, o tem so ljudje različnih misli. Culukafri — vbijalci Napoleona IV. — pravijo tako: Ko so ljudje bili stvarjeni. dopadali so velikemu bogu Umukunkulu, kateri je kameleona poslal k njim z naznanilom, da nikedar ne umerjejo. — Ko se je to razglasilo, bilo je veliko veselje na svetu. Ljudje so pijačevali po dnevu in po noči ter delali, kar jim je na misel hodilo. — Tedaj ja bog Umukunkulu sprevidel, da njegova obljuba ni bila na pravem mestu. Pošlje k ljudem kuščarico — in ker Umukunkulu — kot bogu ni bilo primerno biti — figa možu — morala je kuščarica ljudem povedati, da se je kameleon bil zlagal. Ko Kafri to zvedó, razjezili so se in začnejo zasledovati kameleona, da bi ga ugonobili. Kameleon se pa tako prestraši, da postane od strahu ves bel. Ker je bil prej rujav, niso ga Kafri več poznali in tako je ušel njihovemu preganjanju. Od te dobe ljudje vmirajo in kameleon barve spreminja.

V Ameriki med Indijani je pravljica, da prvim ljudem bolezní niso bile znane. Zaradi tega so živeli dalje nego dandanes. — Umirali so takrat še le, ko so si noge pohodili in goltanec pogoltnili. Tedaj je kdo lahko zmiraj bil na nogah in marsikak močen kozarček izlil in živel je vendar svojih dve tisoč let. —

Da so nam ženske mimo drugih neprilíčnosti in nezgod tudi smrt naklonile, to že povsod vedo. — Karajbi v južni Ameriki pravijo, da bog Kururuman, ki je svet vstvaril, je v začetku le moške naredil. Le-ti so složno živeli med seboj, bili vedno židane volje in niso nič vedeli o bolezní in smrti. A žena Kururumanova, boginja Kulimina, se je ljutila, da na zemlji ni njeznega spola. — Začela je ženske vstvarjati. Ko so tedaj ženske na svetu bile, so se jim moške jako čudili: „To so lepe živalice,“ se dejali, „skoro take so kot mi.“ In moške in ženske pričeli so vkupno radostno življenje. — A to ni trajalo dolgo; kmalu so ženske zatrosile neslogo med svet: ljubosumnost, prepír, umor, tatvina bili so na dnevnem redu. — In bog Kururuman se rezzezi zaradi tega in kaznuje svet sè smrtjo. —

Malo drugačno je bilo pri Grenlandcih. Prvi mož, tako pripoveduje Grenlandska pravljica, zovel se je Kaljak in bil je sam na zemlji. Godilo se mu je dobro, rib in morskih psov mu ni manjkalo, in ribjega olja se je lahko napil, kolikor se mu ga je poljubilo. — Živel je veliko tisuč let. Slednjič mu je bil vendar dolg čas. — Ko je neko zimsko noč — ktera traja tri mesece — sedel v svojem berlogu, pogleda tužno na svoj palec. — Palec, prvi med vsemi persti, mi naj bolj priljubljeni, košček tebe bi rad zgubil, da bi le ne bil več sam na svetu. Komaj to izreče, začne palec rasti. Najprej pogleda iz njega glava z dvema bisernima očesoma, potem dve mali ročici in nožici, in ko je bilo vse doveršeno, stala je pred osupnjenim Kaljakom devotka tak mila in lepa, kakor si jo Grenlandec le misliti more. — Od tega časa je palec za člen manjši od drugih perstov. — Mož je pa od takrat rad zlezal v svojo votlino in ni se več dolgočasil. Ko mu je slednjič žena še otroke jela roditi, bi se bil same radosti stopil. — A ta radost je bila le kratka. — Otroci so kaj radi in obilo pojedali in vsakokrat, ko je starca glad lomil, bila je skleda že prazna. — Vbogi Kaljak je od dne do dne bolj suh postajal, da ni bil slednjič debelejši od kakega slanika in otožne misli so ga jele vznemirjati. Žena pa je sprevidéla, da mora biti temu konec. Čuj „stari“, pravi, nama slaba kaže. Otroci se množe, čas je, da se jim umakneva. „Umriva.“ Mož ni imel nič zoper besede svoje pametne „stare,“ vlegla sta se in — umerla. — Tako je po Grenlandski pravljici prišla smert na svet. —

Anton Leban,

Dopisi.

Celje, 13. maja. Naše učiteljsko društvo vedno živahnejše postaja, kajti vdeležuje se rednih mesečnih zborovanj vselej 25—35 udov, verh tega pa še raste pri vsakem zborovanji številu članov, ter še danes smo sprejeli g.